

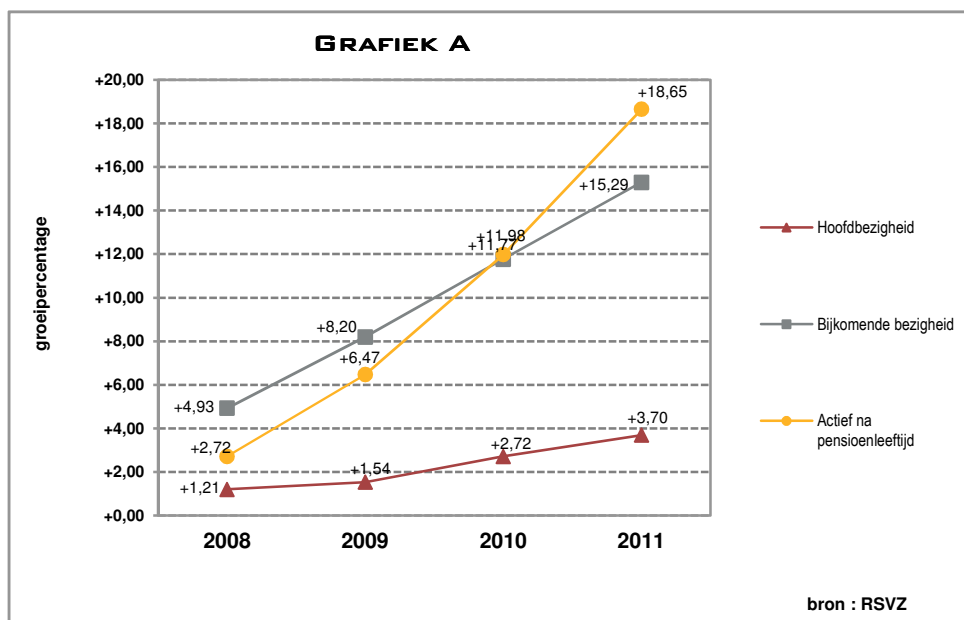
EVOLUTIES EN TENDENSEN

A. EVOLUTIE VAN DE DIVERSE CATEGORIEËN VERZEKERINGSPLICHTIGEN VOOR DE PERIODE 2007-2011 (TOESTAND OP 31 DECEMBER)

Op 31 december 2011 noteren we 969.896 zelfstandigen en helpers aangesloten bij de sociale-verzekeringfondsen. Vergeleken met vorig jaar is dit een toename met 17.311 eenheden. Ten opzichte van het referentiejaar 2007 is er een toename met 64.942 eenheden of + 7,18 %.

Jaren (31/12)	Hoofdbezigheid		Bijkomende bezigheid		Actief na pensioen(leeftijd)		Andere		Totaal	
	absol.	%	absol.	%	absol.	%	absol.	%	absol.	%
2007	652.000	72,04	190.268	21,03	62.686	6,93	0	0,00	904.954	100,00
2008	659.907	71,43	199.650	21,60	64.389	6,97	0	0,00	923.946	100,00
2009	662.039	70,83	205.862	22,03	66.741	7,14	0	0,00	934.642	100,00
2010	669.726	70,30	212.665	22,33	70.194	7,37	0	0,00	952.585	100,00
2011	676.150	69,71	219.369	22,62	74.377	7,67	0	0,00	969.896	100,00

Deze aangroepercentages ten opzichte van het jaar 2007, zijn terug te vinden in de grafiek A.

Uit de cijfers blijkt dat het totaal aantal verzekeringsplichtigen is gestegen in 2011 en dit zowel voor de hoofd-, de bijberoepers als voor de actieve zelfstandigen na het bereiken van de pensioenleeftijd.

Opmerkelijk is dat, vergeleken met 2007, de groep **actieven na pensioenleeftijd** de belangrijkste procentuele stijging gehad heeft in 2011 : + 18,65 %. Daarvoor was hun relatieve aandeel, vergeleken met het jaar 2007, gestegen met respectievelijk + 2,72 % in 2008, + 6,47 % in 2009 en + 11,98% in 2010.

Bij de **hoofdberoepen** is er een lichte stijging (van 652.000 in 2007 naar 676.150 anno 2011). De reden hiervoor ligt bijna uitsluitend bij het statuut van de meewerkende echtgeno(o)t(e). Begin 2003 werden meer dan 130.000 partners ambtshalve aangesloten. Op 31 december 2011 bleven er daarvan nog 10.476 actieven van over (kwamen terecht in het ministatuut). Eind 2011 waren er 25.505 partners van zelfstandigen die opteerden voor het maxistatuut. Dit alles is uiteraard te wijten aan de wijziging in de wetgeving per 1 juli 2005 tengevolge waarvan het maxistatuut veralgemeend werd.

Het aantal **bijberoepen** geeft ook erg positieve percentages weer. Vergeleken met 2007 neemt het relatief aandeel toe met respectievelijk + 4,93 % (2008), + 8,20 % (2009), (2008), + 8,20 % (2009), + 11,77 % (2010) en + 15,29 % (2011).

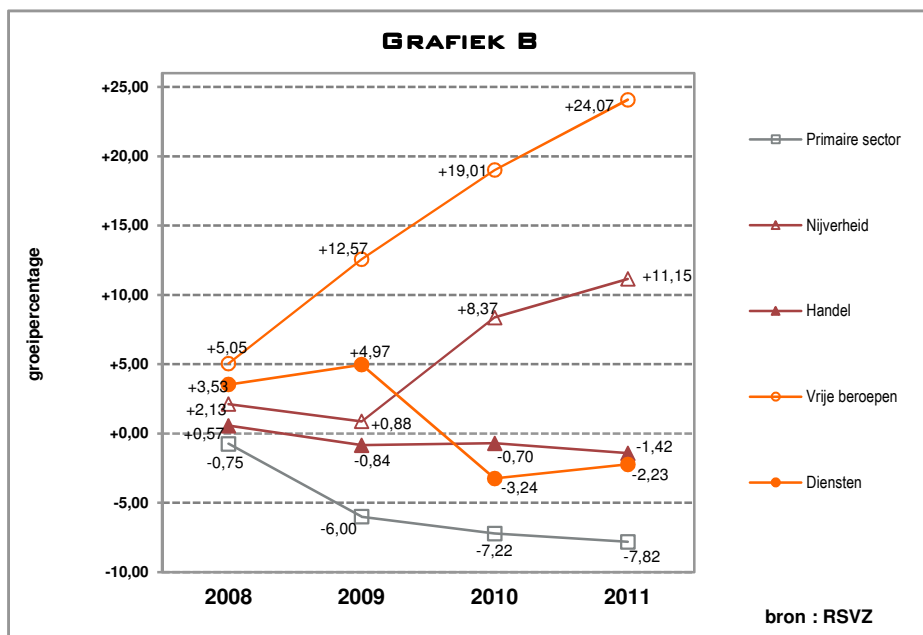
B. EVOLUTIE VAN HET AANTAL VERZEKERINGSPLICHTIGEN PER BEDRIJFSTAK VOOR DE PERIODE 2007-2011 (TOESTAND OP 31 DECEMBER)

Wanneer we de evolutie van het aantal verzekeringsplichtigen bekijken vanuit de opdeling volgens bedrijfstak, zijn de algemene economische trends ook hier merkbaar.

Ten opzichte van vorig jaar kenden alle bedrijfstakken, behalve de primaire sector en de handel, een stijging. **Vergeleken met 2007** zijn de primaire sector en de handel beiden gedaald (respectievelijk - 7,82 % en - 1,42 %) evenals de dienstensector (- 2,23 %). In tegenstelling ziet men een forse stijging bij de vrije beroepen (+ 24,07 %). De industrie kent evenwel een positief percentage (+ 11,15 %),

Jaren (31/12)	Landbouw	Visserij	Nijverheid	Handel	Vrije beroepen	Diensten	Diverse beroepen	Totaal
2007	85.697	1.141	188.398	343.045	202.675	79.986	4.012	904.954
2008	85.451	737	192.416	345.014	212.906	82.808	4.614	923.946
2009	80.931	701	190.051	340.175	228.142	83.964	10.678	934.642
2010	79.902	665	204.173	340.650	241.195	77.393	8.607	952.585
2011	79.403	647	209.403	338.175	251.464	78.201	12.603	969.896

De grafiek B geeft een beeld van de evolutie van het groeipercentage van de verschillende bedrijfstakken ten opzichte van 2007.

Vergeleken met vorig jaar (2010) merken we dat :

- de vrije beroepen een expansie blijven kennen (van 241.195 naar 251.464 of + 4,26 %) ;
- de nijverheid en de dienstensector stijgen met respectievelijk 2,56 % (van 204.173 naar 209.403) en 1,04 % (van 77.393 naar 78.201) ;
- de primaire sector daalt met 0,64 % : de landbouw kende een terugloop van 0,62 % (van 79.902 naar 79.403) en de visserij kende een daling van 2,71 % (van 665 naar 647) ;
- de handel daalt met 0,73 % (van 340.650 naar 338.175).

De gegevens over de periode 2007-2011 laten aanvoelen dat sector van de vrije beroepen, die voorheen reeds een belangrijk aandeel vormden binnen de regeling van het sociaal statuut, naar de toekomst nog meer aan belang zullen winnen.

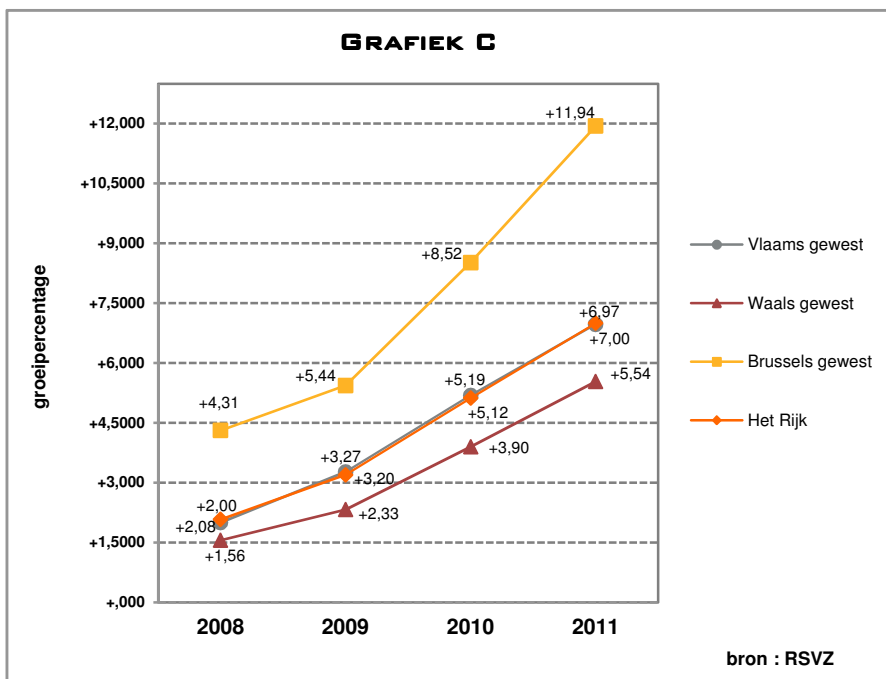
C. EVOLUTIE VAN HET AANTAL VERZEKERINGSPLICHTIGEN PER GEWEST VOOR DE PERIODE 2007-2011 (TOESTAND OP 31 DECEMBER)

De opdeling per gewest leert ons dat het **Brusselse gewest** de grootste stijging kent : voor 2011 betekent dit t.o.v. 2007 een toename met + 11,94 %. De twee andere gewesten kennen een relatief zwakkere groei (het **Vlaamse gewest** met + 6,97 % en het **Waalse gewest** met + 5,54 %).

Jaren (31/12)	Vlaamse gewest		Waalse gewest		Brusselse gewest		Het Rijk	
	absol.	%	absol.	%	absol.	%	absol.	%
2007	561.603	62,58	255.816	28,52	79.832	8,90	897.251	100,00
2008	572.813	62,54	259.799	28,37	83.271	9,09	915.883	100,00
2009	579.984	62,64	261.786	28,27	84.176	9,09	925.946	100,00
2010	590.763	62,64	265.782	28,18	86.630	9,18	943.175	100,00
2011	600.722	62,57	269.984	28,12	89.366	9,31	960.072	100,00

Bij de interpretatie van de aangroepercentages moet men steeds rekening houden met de wet van de kleine getallen. Deze wet bepaalt dat een toename bij kleine aantallen resulteert in grotere percentages dan wanneer het een toename betreft bij grote aantallen.

Op de grafiek C zijn ook de aangroepercentages terug te vinden voor het Rijk. Zij geven ons een beeld van de gemiddelde aangroei over de gewesten heen.

Opmerking: de curves die overeenkomen met het Vlaams Gewest en het Koninkrijk zijn zo goed als identiek. De bovenstaande percentages komen overeen met die van het Vlaams Gewest

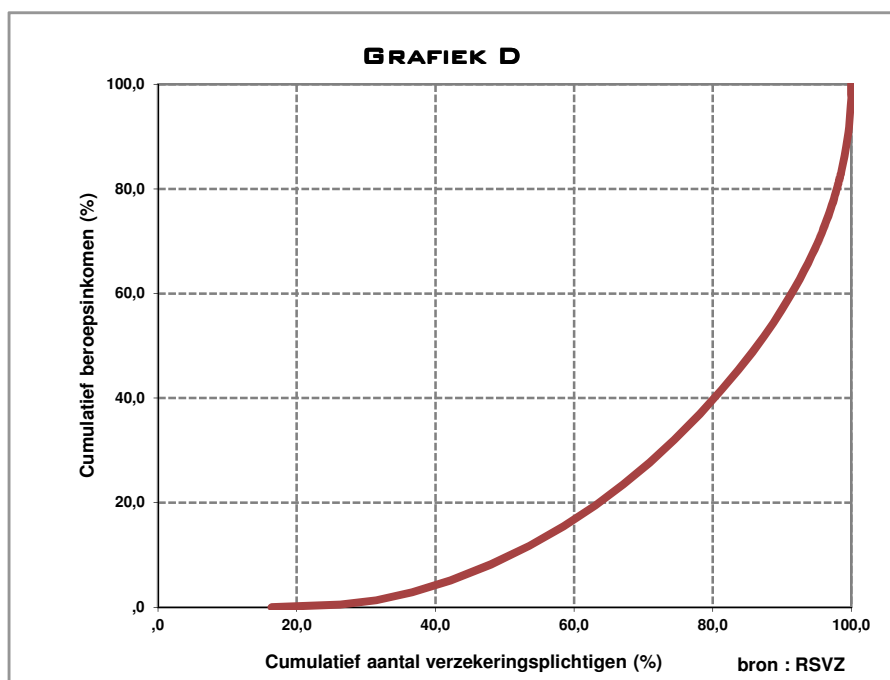
D. DE INKOMENSVERDELING BIJ DE VERZEKERINGSPLICHTIGEN (TOESTAND OP 31 DECEMBER 2011)

De inkomensverdeling kunnen we grafisch voorstellen aan de hand van de **Lorenz-curve**. Op de horizontale as staat het cumulatieve percentage van het aantal verzekeringsplichtigen (enkel die zelfstandigen en helpers waarvan het inkomstenjaar gelijk is aan het jaar 2008 werden weerhouden). Het maximum is 100 % of 1.

Op de verticale as vinden we het cumulatieve percentage van het inkomen (het maximum is eveneens 100 % of 1).

De verzekeringsplichtigen worden op de horizontale as gerangschikt naar hun inkomen (van laag naar hoog).

Uit de Lorenz-curve kunnen we dus afleiden hoeveel procent van de zelfstandigen, hoeveel procent van de inkomestaart van de zelfstandigen heeft.

Bovenstaande Lorenz-curve maakt duidelijk dat ongeveer 40 procent van de inkomestaart in handen is van ongeveer 80 procent van de verzekeringsplichtigen, of dat vier vijfde van de verzekeringsplichtigen slechts twee vijfde van het inkomen bezit. Daaruit blijkt dat het inkomen van de zelfstandigen zeer ongelijk verdeeld is.

We kunnen de inkomensongelijkheid ook uitdrukken in een kwantitatieve maatstaf, zoals de **Gini-coëfficiënt**. Die coëfficiënt is gelijk aan tweemaal de oppervlakte van de Lorenz-curve en ligt tussen 0 en 1. Bij perfecte inkomensgelijkheid (het cumulatieve percentage verzekeringsplichtigen is gelijk aan het cumulatieve percentage inkomen) bedraagt de Gini-coëfficiënt 0. De Lorenz-curve is dan de 45°-lijn of de bissectrice. Een coëfficiënt van 1 duidt volledige inkomensongelijkheid aan (één verzekeringsplichtige bezit de volledige inkomstenmassa).

Op 31 december 2011 bedroeg de Gini-coëfficiënt bij de zelfstandigenpopulatie 0,61. Ter vergelijking : voor de volledige bevolking in België (inclusief niet-zelfstandigen) schommelt de Gini-coëfficiënt rond 0,38 (inkomstenjaar = 2008).

De inkomens van de zelfstandigen zijn bijgevolg ongelijker verdeeld dan die van de volledige bevolking in België. Volgens bedrijfstak is de Gini-coëfficiënt het grootst bij de visserij (0,68).